

Dosarul nr. 2rc-103/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, I. Secieru, V. Cotorobai)

DECIZIE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Cooperativa de Construcție și Exploatare a Garajelor nr. 11, reprezentată de avocatul Roman Doroftei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție și Exploatare a Garajelor nr. 11 cu privire la încasarea datoriei la plata pentru arenda terenului și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Cooperativa de Construcție și Exploatare a Garajelor nr. 11 privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de Cooperativa de Construcție și Exploatare a Garajelor nr. 11, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a ț ă:

La 18 mai 2020 Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău au depus cerere de chemare în judecată împotriva CCEG nr. 11, solicitând încasarea sumei de 363.804 lei cu titlu de datorie la plata pentru arenda terenului proprietate municipală, cu nr. cadastral 0100313217, cu suprafața de 2.683 ha, situat în mun. Chișinău, str. N. Milescu-Spătaru, 30, în baza contractului de arendă funciară nr. 4921/2008 din 09 octombrie 2008, încheiat între Primăria mun. Chișinău și CCEG nr. 11 în baza deciziei nr. 16/7-8 din 09 octombrie 2008 a Consiliului mun. Chișinău, acumulată în perioada 09 octombrie 2017 – 09 octombrie 2020, precum și sumei de 7,95 de lei cu titlu de cheltuieli poștale.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău. A fost încasată din contul CCEG nr. 11 în beneficiul Consiliului mun. Chișinău suma de 363.804 lei cu titlu de datorie la plata pentru arenda terenului proprietate municipală și 7,95 de lei cheltuieli poștale, în total suma de 363.811,95 de lei. S-a încasat din contul CCEG nr. 11 în bugetul de stat suma de 10.914,12 lei taxa de stat.

La 01 martie 2021 CCEG nr. 11 a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 30 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a fost respinsă cererea depusă de CCEG nr. 11 privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de CCEG nr. 11 ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 08 iunie 2021 CCEG nr. 11, reprezentată de avocatul Roman Doroftei, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului CCEG nr. 11 a indicat că este eronată soluția instanței de apel de respingere a cererii sale de repunere în termen a apelului și de restituire a apelului ca fiind depus în afara termenului legal, fără a se ține cont de faptul că prima instanță a examinat cauza în absența sa, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, nu i-a fost expediat dispozitivul hotărârii, și nici pe Portalul Național al Instanțelor acesta nu a fost publicat, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 15 februarie 2021, fapt consemnat pe tartajul dosarului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 25 mai 2021 la adresa electronică a avocatului Roman Doroftei indicată în mandatul avocațial seria MA nr. 1486363 din 05 februarie 2021: doroftei.ro08@gmail.com (f.d. 32, 60), recepționată tot în aceeași zi – 25 mai 2021, fapt confirmat în cererea de recurs (f.d. 64).

Astfel, recursul declarat la 08 iunie 2021 este în termen.

La 30 iunie 2021 în adresa Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău a fost expediată copia recursului declarat de CCEG nr. 11, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 69).

Prin referința depusă la data de 12 iulie 2021, Consiliul municipal Chișinău, reprezentată de Ion Ursu, a solicitat respingerea recursului depus de CCEG nr. 11 ca neîntemeiat cu menținerea încheierii din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței

trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 30 septembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admis integral acțiunea depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 01 martie 2021 CCEG nr. 11 a depus cerere de apel, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 30 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Ca temei de repunere în termen a cererii de apel, CCEG nr. 11 a invocat că prima instanță a examinat cauza în absența sa, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, nu i-a fost expediat dispozitivul hotărârii, și nici pe Portalul Național al Instanțelor acesta nu a fost publicat, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 15 februarie 2021, fapt consemnat pe tartajul dosarului.

Ca urmare, prin încheierea din 13 mai 2021, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a respins cererea CCEG nr. 11 privind repunerea apelului în termen și a restituit cererea apelul declarat de CCEG nr. 11 împotriva hotărârii din 30 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de CCEG nr. 11 peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 30 septembrie 2020, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către CCEG nr. 11 abia la 01 martie 2021, aproximativ peste 5 luni, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de 30 octombrie 2020 inclusiv (vineri).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși CCEG nr. 11 a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 CPC, nu a prezentat probe incontestabile, prin care s-ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (4¹), (6) și (7) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

Se reține că la 26 mai 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a expediat copia încheierii din 21 mai 2020, prin care a fost acceptată spre examinare acțiunea depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, și citația pentru ședința de judecată fixată pentru 01 iulie 2020, la adresa juridică a CCEG nr. 11 indicată în cererea de chemare în judecată și extrasul din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor: mun. Chișinău, Nicolae Milescu-Spătaru, 30 (f.d. 18).

Totodată, din informația deținută pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul Track&Trace: www.posta.md/ro/tracking?id=DS9350196660AS, rezultă că la data de 27 mai 2020 furnizorul de servicii poștale a încercat să livreze

destinatarului CCEG nr. 11 corespondența destinată acesteia, însă ultima lipsea la momentul distribuirii, concomitent aceasta a fost informată că trimiterea poștală a fost depozitată la oficiul poștal CPC OP75, pentru ridicarea acesteia.

Cu toate acestea, CCEG nr. 11 nu a solicitat ridicarea de la oficiul poștal CPC OP75 a ÎS „Poșta Moldovei” a plicului cu actele de procedură a primei instanțe, care a fost returnat instanței de judecată la data de 12 iunie 2020, cu mențiunea „*nereclamată*” (f.d. 20).

Nefiind prezentă CCEG nr. 11 la ședința de judecată din 01 iulie 2020 (f.d. 21), prima instanță a expediat la 06 iulie 2020 în adresa acesteia citația pentru ședința de judecată preconizată pentru 30 septembrie 2020 (data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești) (f.d. 22).

De asemenea, din informația de pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul Track&Trace: www.posta.md/ro/tracking?id=DS9350301600AS, rezultă că 07 iulie 2020 furnizorul de servicii poștale a încercat să livreze destinatarului CCEG nr. 11 corespondența destinată acesteia, însă ultima lipsea la momentul distribuirii, concomitent aceasta a fost informată că trimiterea poștală a fost depozitată la oficiul poștal CPC OP75, unde urmează să se adreseze pentru a o ridica, pe când, CCEG nr. 11 nu a solicitat ridicarea de la oficiul poștal CPC OP75 a ÎS „Poșta Moldovei” a plicului cu actele de procedură a primei instanțe, care a fost returnat Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la data de 27 iulie 2020, cu mențiunea „*nereclamată*” (f.d. 23).

Colegiul reține că conform pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prin noțiunea de *trimitere nereclamată* – se înțelege trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza *nesolicitării* sau *refuzului* de recepționare a acesteia.

În circumstanțele enunțate, nu poate fi reținut argumentul invocat de CCEG nr. 11 precum că prima instanță a examinat cauza în absența sa, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, or, actele de procedură și citațiile trimise la sediul acestei persoane juridice, nerecepționate de către ea la expirarea termenelor de reclamare, se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurenteii precum că prima instanță nu i-a expediat dispozitivul hotărârii, și nici pe Portalul Național al Instanțelor, acesta nu a fost publicat, or, după cum rezultă din actele cauzei la 30 septembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a expediat la sediul CCEG nr. 11 dispozitivul hotărârii din 30 septembrie 2020 (f.d. 28).

Totodată, din informația publicată pe situl ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul Track&Trace: www.posta.md/ro/tracking?id=DS8000226242AS, rezultă că la data de 12 octombrie 2020 furnizorul de servicii poștale a încercat să livreze destinatarului CCEG nr. 11 corespondența destinată acesteia, însă ultima lipsea la momentul distribuirii, concomitent aceasta a fost informată că trimiterea poștală a fost depozitată la oficiul poștal CPC OP75, unde urmează să se adreseze pentru a o ridica.

Dar și de această dată CCEG nr. 11 nu a solicitat ridicarea de la oficiul poștal CPC OP75 a ÎS „Poșta Moldovei” a corespondenței, care a fost returnat Judecătoriei

Chișinău, sediul Centru la data de 28 octombrie 2020, cu mențiunea „nereclamată” (f.d. 31).

Distinct se remarcă că accesând pagina web a Curții de Apel Chișinău: cac.instante.justice.md, rezultă că la 30 septembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a publicat dispozitivul hotărârii judecătorești pronunțat la aceeași dată – 30 septembrie 2020.

Este irelevant și argumentul CCEG nr. 11 precum că cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 15 februarie 2021, fapt consemnat pe tartajul dosarului, or, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul legal de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut de art. 362 din CPC, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data comunicării acestuia sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Prin urmare, CCEG nr. 11 urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligată să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv, inclusiv de a ridica de la oficiul poștal corespondența cu actele de procedură expediate de instanța judecătorească, și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Urmare a evenimentelor enunțate, rezultă că CCEG nr. 11 nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea dânzei într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în termenul prevăzut de lege.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa de Construcție și Exploatare a Garajelor nr. 11, reprezentată de avocatul Roman Doroftei.

Se menține încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție și Exploatare a Garajelor nr. 11 cu privire la încasarea datoriei la plata pentru arenda terenului și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic